

kové síle, by vedly k odsouzení obžalovaného; při takovém stanovisku nebylo by vykonávání spravedlnosti vůbec možné. Záleží jen na tom, zda úřední orgány šly před se v poctivém přesvědčení, v kterémž směru však žalobce ani v dovolání neodvažuje se je z nějakého poklesku viniti. Co však se týče druhé otázky, zda nebyla zabavená kůže ponechána přes potřebu dlouho v soudním uschování, tedy, když tvořila předmět trestného činu, žalobci přičítaného a jednak byla prostředkem důkazním, je zřejmo, že bylo třeba ponechati ji v soudním schování právě až do skončení trestního řízení, jež nastalo pravoplatností rozhodnutí soudní tabule, neboť nebylo lze vyloučiti možnost, že snad právě ještě následkem tohoto rozhodnutí, kdyby bylo zrušovací, nebude třeba opakování znaleckého důkazu a mimo to bylo by možno bývalo vysloviti její propadnutí, kdyby obžalovaný byl býval odsouzen, musila tedy býti podržena v uschování. To je však ve volném uvážení soudu, má-li býti předmět prodán či nikoli a podržena býti v uschování věc sama, či peníz za ni stržený (§ 20 (2) cit. zák.) a nemůže to tedy vůbec, t. j. nehledě ani k možnosti opětovného znaleckého důkazu shora zmíněného sloužiti za podklad nějakého obviňování úředních orgánů z nepoctivého užití zákona. Ostatně měl žalobce, učinil-li návrh na vrácení, pokud se týče prodej kůže a nebylo mu vyhověno, dle §u 187 čtvrtý odstavec tr. ř. slov., pokud se týče dle §u 378 téhož řádu stížnost, a již proto nemůže z nevrácení neb nezpeněžení žádné výtky činiti.

Čís. 5695.

Odpůrčí nárok.

Stačí, nevedla-li k úplnému uspokojení exekuce na jmění dlužníka, jehož právnímu jednání se odporuje, aniž by se vyhledával průkaz, že pohledávka odporujícího věřitele jest nedobytna na všech solidárních spoludlužnících.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1926, Rv I 1657/25.)

Žalobci příslušel nárok ze směnky proti Janu S-ovi staršímu a několika dalším spoludlužníkům. Exekuce ku vydobytí směnečného nároku proti Janu S-ovi staršímu nevedla k úplnému uspokojení, pročež žalobce podal odpůrčí žalobu ohledně smlouvy, již uzavřel Jan S. starší s Janem S-em mladším. Procesní soud prvě stolice žalobu pro tentokráte zamítl z toho důvodu, že žalobce ačkoli vykázal, že má proti žalovanému Janu S-ovi staršímu jako směnečnému rukojmí vykonatelnou pohledávku 138.641 Kč neprokázal, že exekuce na jmění dlužníka k jejímu úplnému uspokojení nevedla, ježto se o to proti všem svým dlužníkům dosud ani nepokusil. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobce napažený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Soud prvě stolice jest toho názoru, že slovem »dlužník« rozuměti dlužno v případě, že je zde více solidárních dlužníků, všechny tyto dlužníky a že žaloba odpůrčí má místo teprve tehdy, prokáže-li se, že požadavky § 8 odp. ř. splněny jsou ohledně všech solidárních dlužníků a, poněvadž strana žalující k další realizaci

exekučně nabytého práva zástavního proti ostatním spoludlužníkům nepřikročila a tudíž neprokázala, že exekuce ty k úplnému uspokojení její vykonatelné pohledávky nepovedou, žaloba její jest předčasnou. Názor ten napadá žalující strana jako právně mylný, leč neprávem. V § 8 odp. ř. se uvádí, že k odporu jest oprávněn každý věřitel, jehož pohledávka jest vykonatelnou, pokud exekuce na jmění dlužníkovu nevedla k úplnému uspokojení věřitelovu. § 13 téhož řádu pak uvádí, že věřitel může si činiti nároky na to, co ze jmění dlužníkovu ušlo nebo zcizeno bylo, jen pokud toho k jeho uspokojení je zapotřebí. Ze srovnání těchto zákonných ustanovení vysvítá zcela jasně, že věřitel může nastupovati žalobou odpůřčí teprve tehdy, když vedl exekuci a to takovou, kterou lze dosíci uspokojení jeho nároku, na jmění dlužníkovu a když uspokojení toho nedosáhl. Strana žalující má za to, že zákon pod slovem »dlužník« v § 8 odp. ř. vyrozumívá jen onoho dlužníka, který něco zcizil nebo něčeho se vzdal, tak že vymáhající věřitel může pak žalobou odpůřčí nastupovati proti jeho nástupci, aniž by byl dříve jakýmkoliv způsobem proti ostatním solidárním dlužníkům zakročil a vůbec o to se staral, zdali tito nějaký majetek mají, čili nic. Výrazem »dlužník« má zákon na mysli pravidelný případ, kde jedná se pouze o jediného zavázaného, a dlužno ustanovení toho použití týmž způsobem i na případy, kde je více dlužníků solidárně zavázaných, neboť v tom případě je pohledávka proti každému jednotlivému z nich totožnou s pohledávkou proti ostatním a proti kterémukoli z nich a nutno proto vykázati neobytnost pohledávky proti všem, by se prokázalo, že vymáhající věřitel uspokojení nároku nedosáhl vůbec nebo ne v míře úplné a že je proto za účelem jeho uspokojení zapotřebí žaloby odpůřčí a v jakém rozsahu (§ 13 odp. ř.). Vždyť zákon žalobu odpůřčí připouští jako poslední a nejzazší prostředek, když věřitel podal důkaz, že na žádném z více dlužníků solidárně zavázaných nemůže dosíci uspokojení. Že pak strana žalující neměla zapotřebí, by vystoupila žalobou odpůřčí, aniž by se byla pokusila o provedení exekuce proti ostatním spoludlužníkům, je ze spisů zřejmo. Tvrzení strany žalující, že za jednoroční (dvouleté) lhůty by nemohl býti nárok exekuční uskutečněn, tak že by nárok odpůřčí zanikl, jest vzhledem k ustanovení §u 9 odp. ř., dle něhož věřitel notifikací může dosíci prodloužení lhůty k odporu, nemístným.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odpůřčí nárok uplatňován jest pro pohledávku, za kterou mimo dlužníka, odporovatelné právní jednání předsevzavšího, jsou solidárně zavázány ještě další osoby, a jde o otázku, zda podmínkou odporovatelnosti jest, by bylo prokázáno, že pohledávka odporujícího věřitele jest nedobytna na všech solidárních spoludlužnících. Dle §u 8 odpůřčího řádu jest k odporu oprávněn každý věřitel, jehož pohledávka jest vykonatelná, ať vznikla kdykoli, nevedla-li exekuce na jmění dlužníkovu k úplnému uspokojení věřitelovu nebo lze-li míti za to, že k uspokojení

takovému nepovede. Stejný předpis měl i § 32 dříve plativšího odpůrčího zákona ze dne 16. dubna 1884, čís. 36 ř. zák. Soudové obou nižších stolic vykládají § 8 odp. ř. v souhlase s judikaturou bývalého nejvyššího soudu ve Vídni (rozh. Glaser-Unger čís. 214, 668, 1076 a 5656 n. ř.) tak, že výrazem »jmění dlužníkov« rozuměti jest jmění všech solidárně zavázaných osob. Názor tento odůvodňován jest tím, že odporovatelnost jest podpůrným, ba přímo posledním prostředkem věřitelovým (ultima ratio), by došel zaplacení své pohledávky, a proto, může-li věřitel dosíci zaplacení jinak, zejména od solidárních spoludlužníků, je žaloba odpůrčí nepřipustna. Též poukazováno bylo na nákladnost odpůrčích procesů oproti krokům, nutným proti oněm spoludlužníkům. Avšak výkladu toho, který právem Ehrenzweig ve svém komentáři k odpůrčímu řádu str. 493 označuje jako násilný, nelze nyní zastávat. Pamětní spis k nařízení ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák., jímž zavedeny byly řády konkursní, vyrovnávací a odpůrčí, uvádí na str. 177 výslovně, že bylo při nové úpravě odpůrčích předpisů zamýšleno výslovně stanoviti, že při pasivní korrealitě není předpokladem pro výkon odpůrčího práva, by pohledávka byla nedobytnou též u všech spoludlužníků, ale že není nutno tomu dáti v § 8 výslovný výraz, ježto slovy »dlužník« s dostatek jest vyjádřeno, že nezáleží na spoludlužnících; zároveň jest podotknuto, že na tom nemůže býti ničeho změněno několika odchýlnými soudními rozhodnutími. Také čelnější vykladaelé nového odpůrčího řádu přijali stanovisko pamětního spisu (srv. Bartsch-Pollak díl II. str. 348, pozn. 25. Lehmann díl 2. str. 222, Ehrenzweig str. 493, Rintelen, str. 15), a rovněž i tento Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 22. ledna 1925 Rv II 706/24 přiklonil se již k názoru, že se toliko vyhledává, aby prokázána byla bezvýslednost exekuce ve jmění toho dlužníka, jehož právnímu jednání jest právě odporováno. Pro opačný názor nesvědčí ani § 13 odp. ř., který jedná jen o obsahu odpůrčího nároku a nikoliv o jeho podmínkách a jemuž rozuměti dlužno tak, že věřitel nemá práva, domáhati se žalobou odpůrčí bezúčinnosti odporovatelného jednání v míře rozsáhlejší, než jest třeba, aby dosáhl uspokojení z oné majetkové hodnoty, která odporovatelným jednáním dlužníkovým stala se jeho věřiteli nepřístupnou. Podobně ani z poukazu na § 9 odp. ř. nelze nic pro opačný názor dovoditi; naopak předpis tento svědčí tomu, jak svízelná bývá cesta věřitelova, než se na jednom určitém dlužníku domůže uspokojení svého nároku, a jak tím svízelnější by bylo postavení toho, kdo by nucen byl, prováděti exekuce až do krajnosti proti celé řadě spoluzavázaných dlužníků, a jaké by mu tím po případě vzešly nepoměrné útraty. To vše odporovalo by účelu pasivní koreality, kterou právě má býti věřiteli usnadněno a nikoli stíženo uspokojení nároku. Není tedy po právní stránce správně, že žaloba byla zamítnuta z toho důvodu, že nebyla prokázána bezvýslednost exekuce i do jmění ostatních solidárně spoluzavázaných dlužníků. Ježto pak soudové nižších stolic při tomto svém právním názoru neobírali se dalšími okolnostmi, ve sporu přednesenými, jest řízení dle §u 503 čís. 2 c. ř. s. vadno, a nezbylo než rozhodnouti tak, jak se stalo (§ 510 c. ř. s.).